

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea : Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an : în țară : pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.— ; pentru particulari Lei 400.— ; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni : de fiecare cm. Lei 6.—

Director : **Constantin Popp.**

Redactor : **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul :

In situația disperată, - o propunere radicală. — Adunarea generală extraordinară a „Solidarității”. — Modificarea legii conversiunii.

In situația disperată, — o propunere radicală.

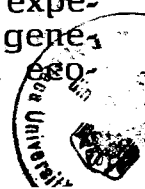
Era de prevăzut, că modificarea Legii asanării și conversiunii datoriilor agricole va întâmpina greutăți foarte mari. Prea multe interese meschine se amestecă într-o problemă, a căreia soluționare ar trebui să ridice oamenii până la înălțimea importanței ei epocale.

Este greșit că rațiunile de ordin social predomină pe cele economice, într-o chestiune pur economică, cum este reorganizarea producției agricole. Repetăm, că nu din cauza datoriilor agricultorilor suferă azi agricultura, nu din cauza lor a scăzut prețul cerealelor, nici valoarea pământului. Chiar dacă s'ar sfînge fără plată acele datorii, agricultura nu se va reculege din criza, care i-a compromis sistemele învechite de producție. Ori cred doctorii crizei agricole, cari precizează reducerea datoriilor, drept măsură de regenerare, că prin aceasta au ajutat efectiv agriculturii, fără să mai schimbe, cu ajutorul mașinilor, sistemul de producție de azi? Cred ei că prețul cerealelor va crește, și agricultura va redeveni muncă rentabilă? Cred ei că prin aceea operație își va recâștiga pământul valoarea avută înainte de provocarea crizei?

Desvoltarea peste tot a mașinismului în producție, este dovada unui progres

economic, căci o înlesnește, ieftinește și îmbunătățește. Fiindcă cu agricultura se ocupă grosul populației țării, acest fapt ar trebui să împintenească pe ceice voiesc cu adevărat binele țăranilor, ca să găsească mijloacele de adaptare a agriculturii la împrejurările noi. Prin eforturi vrednice de aceste momente epocale, să dea beneficiarii politici ai agriculturii, dovada că sunt și îndrumători pricepuți ai intereselor ei agricole pe cari ei prefînd, că le reprezintă și apără. Să nu-și ascundă incapacitatea de a face onorabil față unei probleme esențiale, după paliative, cari produc nenorocirea unor tagme sociale, cari nu au nici o vină pentru situația în care se află azi agricultura și agricultorii, nici pentru neputința pseudo-protectorilor ei.

Ani de-a rândul am auzit cum statele industriale organizau așa numitele campanii ale grâului; iar marele industriaș Ford din Detroit (America de Nord) încă din 1923 a fost arătat, că un muncitor din fabrica sa își poate produce, în orele libere, toate cerealele, de care are trebuință; ba chiar mai mult, dovedea, că tot ce produce un agricultor european cu mijloacele-i de azi, timp de un an (52 săptămâni), el produce cu mașinile lui în 5 săptămâni (10% din timpul întrebuițat de țăranii noștri). Era evident, după acele indicii elocvente, că se va produce o criză organică în agricultură. Dacă doctorii de azi ai crizei agriculturii nu s'au știut sesiza la timp, urmează acum, că pentru nepregătirea lor să suporte fără supliciu unor experimentări, cari vor agrava criza generală, primejduind întreagă ordinea economică, pe care ne bazăm?

Când s'a fost inventat mașina de cusut, o adevărată revoltă s'a produs în rândurile croitorilor, cari își câștigau pâinea cosând cu mâna. S'au distrus atunci și mașini, căci cei cu interesele periclitate de concurența lor, șipau, că au să moară de foame, dacă vor rămâne mașinile de cusut în funcțiune. Acele temeri nu au fost justificate; mașina nu numai că a rămas în întrebuintă, ci a fost perfecționată, aducând incontestabile foloase omului! Lucrul esențial e, ca mașina să fie inteligent și rațional în trebuintă; sistemele de muncă revizuite în conformitate cu situația creată de ea.

Aceasta adaptare, la agricultură știm bine, că este mai grea; însă țara noastră are fericirea — vorba vine, — de a avea majoritatea partidelor politice constituite din elemente țărănești, sau ridicate din rândurile ei, și toate au trecut în programele lor grija agriculturii; prin urmare avem cine să soluționeze problema! În plus Statul mai întrefine o serie întreagă de instituțiuni, cu caracter agricol, ori pentru protejarea și îndrumarea agriculturii. Unde-s toate acestea, în aceste clipe grele? Cum își fac datoria, după atâtea studii îndelungate întreprinse?

* * *

Un alt element primejdios, vârat în chestiunea problemei modificării Legii asanării datoriilor agricole, este de natură politică. Acest element pare că datează dela nașterea acestei nefericite legiuri. Se zice că de-o parte prin distrugerea băncilor se va da cea mai crâncenă lovitură partidului național liberal, a cărui organizație politică, se crede că se sprijină tocmai pe bănci; și că vezi Doamne, interesele superioare de stat ar reclama slăbirea acelei organizații, devenite prea puternică în țară. Cine spune acest lucru cu bună credință greșește, pentru că nu toate băncile din țară sunt „liberale“; iar cine o spune cu reacredință este un spirit distructiv, mai primejdios, dacă se înstăpânește în viața publică, — decât partidul național-liberal, crezut prea puternic și amenințător al intereselor superioare ale țării. Asemenea capete confuze, nu vor fi capabile de a zămisli ceva constructiv și de a contribui la consolidarea țării, ci

sunt germeni de desagragare, cari înainte de a prinde putere, trebuie suprimate ca să nu-și răspândească efectele.

Alții contrari politici ai modificării simulează dragoste față de țaran, pentru a-i câștiga la alegeri votul. Ei știu bine, că legea este anarhică, și că trebuie modificată radical; profită, că aceasta modificare cade tocmai în sarcina partidului, care a cules cele mai multe voturi libere țărănești, — pentru a-l compromite în fața țaranilor, crezând că vor trage ei mai apoi foloasele cantității voturilor dela alegeri. Și aceste excocherii politice sunt toate amestecate în rezolvirea unei probleme atât de importante, în debitul căreia se desfășura cea mai scârboasă demagogie, pe care a rodit-o necoptul sufragiu universal. Atâtea fățarnicie, ori inconștiență se manifestă, în clipe atât de dramatice, în jurul unei chestiuni atât de importante, căci bunul simț se revoltă și cuvinte grele sboară și de pe buzele celui mai calm patriot bun. A specula nevoile vitale ale țării și neamului se numește după concepțiile experților noștri politici, — a face „politică de stat“.

În vecinătatea noastră, în Rusia, — fierbe cel mai grozav cazan al transformărilor sociale și politice, și se fac cele mai formidabile experiențe, care au drept scop răsturnarea ordinii capitalist-burghez, pe cari se bazează civilizația noastră. Noi în loc de a petrece cu atențiune acele experimentări, pentru a trage concluzii și a lua măsurile reclamate de conservarea patrimoniului civilizației noastre, împrumutăm de acolo incidental idei, cari nu se potrivesc cu rânduiala noastră, și cari conțin baccilii desagregării.

* * *

Ideea conversiunii datoriilor agricole azi este trecută în opinia publică. Ba ce e mai mult, țărănimii i s'a acordat un moratoriu, care o scutește de a-și plăti nu numai datoria, ci chiar nici dobânzile ei. În fața acestei situații de fapt băncile noastre, cari sunt în majoritatea lor țărănești, adevărate bănci, cari cultivă cu predilecție acordarea de credite pe seama agricultorilor, — sunt lipsite de încasările lor legitime, neputându-și satisface la rândul lor, obligamentelor de plată, iar viața economică lipsită de circulația

de numărare, lipsită de credite, a încremenit, cum o descrie scriitorul american Upton Sinclair în romanul său: „Cataclismul“. Situația creată de miopia și nepriceperea conducătorilor politicii țării, nu mai poate dura multă vreme, fără să ajungem și noi la un cataclism general. Încurajarea tendinței de a scăpa de obligamentul de plată, organizată de către unele partide ori persoane politice, nu mai poate dăinui. Ceva trebuie făcut, pentru, ca să scăpăm din acest impas grozav. Munca productivă trebuie să-și reia ritmul, căci altcum la anul viitor nu va mai putea încasa nici Statul, chiar dacă își va reduce bugetul la 12 miliarde Lei.

Ca să nu mai avem de a ne sparge capul cu o lege întortocheată, și ca să se stârpiască absurditatea conversiunii de drept a datoriilor agricole, ca să se refacă încrederea în bănci, ca să-și readucă deponenții banii iară la bănci, pentru a-i reda circulației; pentru a nu crea categorii privilegiate înaintea legilor, a Statului și a opiniei publice; pentru a lăsa să se valideze selecțiunea naturală, care ridică pe cel capabil și lasă să piară cel neputincios; pentru a reintrona siguranța și încrederea în vitalitatea ordinii economice și sociale, pe care ne sprijinim, găsim că ar trebui:

1. Extinsă legea concordatului preventiv, sever revizuită, asupra tuturor claselor productive. Pentru cazul, că justiția nu poate acorda acel avantaj, — averea aceluia debitor să fie lichidată forțat sub supraveghierea și în folosul creditorilor.

2. Să se revizuiască baza stabilizării monedei noastre, de exemplu la baza de 2 centime aur egal un Leu; adică o devalorizare cu circa o treime din valoarea de azi a valutei.

În acel caz se va deprecia numărarul în mâinile ori cui se va găsi, se vor scădea creanțele și datoriile în aceeași proporție. Toată lumea se va împăca cu situația nouă, și-și va vedea de lucru, scăpând din chinurile incertitudinii de azi.

Recunoaștem, nu e o soluțiune, care răspunde doctrinei economice, nici nu e în concordanță cu principiile unei economii naționale normale; nici nu e o măsură de îndreptare sigură a situației.

Este o ușurare a tuturor claselor producătoare și a tuturor tagmelor sociale, în paguba: statului, a posesorilor de numărare și de hârtii de valoare. Concomitent cu aceasta vor trebui însă revizuite și sistemele actuale de producție și o reorganizare generală socială și economică.

În momentul dat nu găsim nici o măsură potrivită și cu efecte imediate, ca și cum ar fi devalorizarea monedei. *)

VRAX.

Adunarea generală extraordinară a „Solidarității“.

Asociația băncilor românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș „Solidaritatea“, a ținut la 7 crt. o adunare generală extraordinară la București. Au fost reprezentate peste 100 bănci membre.

S'a discutat atitudinea, pe care au să o adopte băncile de dincolo de Carpați față de noul proiect de modificare al Legii pentru asanarea datoriilor agricole, precum și dezideratele, ce sunt de formulat în legătură cu această chestiune.

Expunerea d-lui Victor Bontescu.

La această adunare generală, primul a luat cuvântul dl dr. Victor Bontescu, fost ministru, deputat, care a spus următoarele:

Legea asanării agricole trebuie abrogată și înlocuită prin una nouă, pe baza principiilor de atâtea ori enunțate aci, în cadrele „Solidarității“.

Referitor la proiectele de modificare ale guvernului remarc, dela început, două greșeli fundamentale: conversiunea de drept și conversiunea judiciară. Și una și alta, ca idee și ca text de legiferare, se lovesc de prevederile constituționale.

Conversiunea de drept cere să beneficieze de avantajile ei și acei cari n'ar fi dorit, sau n'ar trebui să beneficieze. Ea îmbrățișează pentru datornicii sub 10 ha., toate datoriile de orice proveniență și mărime (excepție face numai datoriile de 300 Lei la hectar). Prin urmare nu ține seamă de puterea financiară a debitorului și impune și celui, care s'ar putea salva să uzeze de conversiune.

Este o greșală aceasta, căci ea aruncă asupra Statului și legiuitorului o răspundere, pe care aceștia nu o poate suporta.

În acelaș timp proiectele acestea nu recunosc drepturile câștigate, ipotecă, gaj, etc., și nici integralitatea creanței.

Se știrbese în felul acesta preceptele constituționale, fără nici un fel de justificare.

*) Publicăm aceste păreri ale unui distins și valoros colaborator extern al nostru — fără a ne indentifica însă cu soluția propusă sub punctul 2.

Ideea adevăratei conversiuni nu este cea preconizată în legea Argetoianu, nici aceea din ultimele proiecte de modificare — cari de altfel, stau pe aceeași bază de principii cu legea Argetoianu, — adevărata conversiune înseamnă transformarea prin intervenția legiuitorului a unei datorii oneroase, sau ca scadență imediată, sau ca sumă, într-o datorie eșalonată pe un termen mai lung și cu dobânzi reduse.

Prin legea Argetoianu nu s'a făcut conversiunea, ci s'au confiscat bunuri.

Având la bază această fatală greșală, nici legiuitorul anterior și nici cei de acum nu s'au putut gândi la finanțare.

Nimeni nu poate ști cât este sarcina aceasta.

Statul nu trebuie să-și ia noi obligații.

Adunarea „Solidarității“ va trebui să arate că Statul românesc, care a ajuns în situația de a nu-și mai putea încasa decât jumătate din buget, până nu va fi și el asanat, nu va putea angaja noi sarcini. Ca urmare, linia în care va trebui să se miște legiuirea asanării va trebui să fie o linie, care să prezinte toate posibilitățile de restricțiuni, sau excluderi de sarcini, pe cari și le va lua Statul.

Trebuie deci abandonate complet principiile legii Argetoianu (conversiunea de drept și asanarea judiciară).

Acest postulat s'ar putea realiza fixându-se trei categorii de debitori.

Cari debitori trebuiesc ajutați.

Debitorii agricoli cari ar avea de trei ori mai mare patrimoniul decât datoria, dacă evaluarea se va face pe o bază corespunzătoare situației de azi a prețurilor, aceia nici azi nu ar avea nevoie de un sprijin, pentru că ei se pot ajuta și singuri. Aceștia legea ar trebui să le acorde un termen mai lung decât ei îl acordă creditorul de azi: cinci ani, o dobândă redusă, care s'ar putea baza pe o reducere a dobânzii Băncii Naționale.

Debitorii agricoli, ale căror datorii sunt mai mari de 80 la sută din valoarea patrimoniului lor. Această categorie nu ar putea să intre în conversiunea propriu zisă, ci li s'ar da posibilitatea să uzeze de un concordat analog celui comercial-industrial, adaptat la nevoile agriculturii (un termen mai lung de plată și dobânzi mai reduse). Și aci va trebui să rămână în vigoare însă toate garanțiile ca ipoteeci, gaj, etc.

Aceste două categorii vor rămânea prin urmare, în relații directe cu creditorii lor actuali.

Debitorii agricoli, cari au datorii peste 30 la sută, dar nu mai mult de 80 la sută raportat la valoarea patrimoniului lor.

Acești debitori agricoli formează categoria, care are într'adevăr dreptul să fie ajutat. Acest ajutor noi l-am preconizat sub forma transferării lor la o instituțiune numită Banca de Conversiune.

Prin acest fel de legiferare nu s'ar aduce prejudiciu creditorului, în schimb i s'ar oferi debitorului o asanare mult mai sănătoasă, decât iluzia de asanare a actualei legi, care distruge orice posibilitate de credit pentru viitor.

Conversiunea aceasta ar avea avantajul, că ratele de plată anuale vor putea servi ca acoperire

pentru contractarea unui împrumut extern, menit să o finanțeze.

Capitalul străin, dacă s'ar legifera așa cum arătăm noi, ar fi dispus să ne dea acest ajutor.

În felul acesta ar intra 5—6 miliarde Lei în circulație, ceea ce înseamnă, pe lângă o înviore a pieței și o estinire a creditului orașenesc, iar criza va putea fi rezolvată.

Mă veți întreba însă: care este suma acestor fel de debitori agricoli, cari intră la Banca de Conversiune?

Dă mărturisesc sincer: nu-l cunosc.

Pentru acest motiv, încă de multă vreme, „Solidaritatea“ și-a exprimat convingerea, că până nu vor fi date statistice sigure nu se poate legifera în această materie.

Principiul de care ne-am condus, când am întocmit proiectul, pe care îl supunem aprobării Dv. este:

Să fie salvați în primul rând acei, cari și ea număr și ea sumă de datorie prezintă o mare importanță, țărani.

Numai după ce această categorie, care asigură bună-starea statului românesc, va fi salvată, vor putea urma și ceilalți. Căci, fără a căuta să scad cătuși de puțin din importanța, pe care o prezintă aci la noi proprietarul mijlociu și mare, acesta din urmă este mai în măsură să obște asanarea în afară de legea conversiunii.

Care ar fi limita, despărțitoare între proprietarul mic și proprietarul mijlociu și mare?

Pentru stabilirea acestei limite am pune, nu întinderea până la 10 ha., ci am adopta diferite întinderi, după cum pământul este așezat la șes, deal sau munte (ca și la reforma agrară).

Este nevoie de statistici bune.

Pentru a se putea legifera definitiv, se impune, după cum am spus și până acum, facerea unei statistici sincere. Numai statistica ne poate lămuri asupra acestei chestiuni astfel, ca să nu mai cădem în greșală. O probă este statistica făcută în legătură cu asanarea judiciară, care, după ce a fost cunoscută, a umplut lumea conștientă românească de o justificată revoltă față de îndrăzneala acelor, cari au cerut ajutorul Statului pentru salvarea situației lor (dintre cei 16.000 anunțați cu peste 14 miliarde la asanare, 600 dintre aceștia reprezintă, ca sumă, jumătate din aceste datorii).

Guvernul actual nu are de ce să se teamă de cifrele statistice.

Pentru facerea statisticii băncile vor oferi Statului ajutorul lor gratuit și credem, că în decurs de 6 săptămâni această statistică ar putea lua ființă.

Până atunci să se ia măsurile provizorii despre cari s'a vorbit atât de des în adunările „Solidarității“.

Dar trebuie subliniat că, noi nu ne ocupăm numai de soarta unor instituțiuni, cari nu reprezintă — propriu zis — nici capitalul, nici capitalismul, ci numai economiile mărunte de 60 de ani ale unor oameni, cari și-au pus bani albi pentru zile negre.

Prin distrugerea lor se distruge cel mai valoros element al țării — plugarul — care este nevoit să-și cruțe seala.

În acest spirit am redactat împreună cu d-nii dr. Aurel Vlad și dr. Lucian Borcea următorul proiect:

Rezoluția.

Proiectul pentru modificarea legii asupra datorităților agricole în forma cum a fost publicat în presă, comportă aceleași trei greșeli fatale ale legii Argetoianu, cari fac imposibilă aplicarea ei fără distrugerea creditului actual.

În desebi instituțiunile de credit din Transilvania (asociate în „Solidaritatea“) vor fi distruse și împreună cu ele întregul capital mobilier românesc din Transilvania, pentru că ele sunt adevărate case de păstrare ale economiilor românilor de acolo. Din acest motiv, retragerile continue de depuneri le amenință în existența lor, cu atât mai vârtos că debitorii lor, demoralizați prin legea asanării, refuză să plătească, chiar dacă ar putea să o facă.

Greșelile menționate sunt:

a) Menținerea așa zisei conversiuni de drept pentru proprietarii agricoli sub 10 ha. și a asanării judiciare a datorităților proprietății mijlocii și mari.

Textul proiectului guvernului, că vor beneficia de avantajele conversiunii de drept „agricultori, cari își cultivă singuri pământul“ nu exclude nici unul dintre abuzurile deschise de legea Argetoianu. Expunerea de motive declară că proiectul menține conversiunea de drept, deci la eficacitatea textului de proiect; neprecizând ce se înțelege sub agricultor, nelegând această noțiune de condițiuni similare ca cele prevăzute în același articol, pentru proprietarii peste 10 ha. de așa zisa conversiune de drept vor abuza toți proprietarii de situații tulburi.

Menținerea intactă a procedurii din legea Argetoianu va întârzia la infinit soluționarea proceselor (de ex. la judecătoria Dicioșmărtin s'au făcut 28.000, la alte judecătoria 40—60.000 și mai multe declarațiuni).

Plafonul de 2 milioane Lei din proiect nu exonorează suficient actualul credit și nu apără băncile mai mici, cari lucrează exclusiv cu fără-nimea. Ea servește doar interesele unei anumite categorii de creditori.

b) Menținerea reducerii arbitrare a capitalului creditor la așa zisa conversiune de drept și reducerea lui prin simplă hotărâre judecătorească la asanarea judiciară comportă același viciu de neconstituționalitate ca și actuala lege și încarcă statul cu răspundere incalculabilă și materialicește insuportabilă.

Proiectul guvernului nu face nici o ameliorare la așa zisa conversiune de drept, iar la asanarea judiciară restrânge numai numărul be-

neficiarilor prin restricțiuni incontestabil juste, dar pentru creditor totuși minime.

c) Proiectul guvernului nu rezolvă problema finanțării, ba menținând structura principală a legii Argetoianu o face deadreptul imposibilă.

Propriu zis legea Argetoianu nu face o conversiune, ei caută rezolvirea problemei asanării prin simplă confiscare și desființare a drepturilor actualului creditor.

Menținerea prin lege a debitorului, în raport cu vechiul creditor, ar transforma finanțarea în o simplă despăgubire din partea statului, a acestor creditori, iar agriculturii românești îi ia posibilitatea de credit pentru viitor.

Același efect îl are înglobarea la conversiune de drept a orice fel de datorii și admiterea lor și la asanarea judiciară, ceea ce complică mai mult posibilitatea finanțării, recte despăgubirii și reduce garanțiile ipotecare ale asanaților, pentru viitor la zero.

În consecință:

1. Se va abandona complet ideea așa zisei conversiuni de drept și a ipotecii legale.

2. Se va abandona asemenea ideea asanării judiciare.

3. Înlocuindu-se ele prin aplicarea adevăratei idei de conversiune.

Anume: prin transformarea actualii Bănci a Agriculturii în o Bancă de conversiune, se va crea instrumentul financiar, care să întocuiască pe actualii creditori agricoli și să transforme creanțele lor cu scadența scurtă și dobândă urcată — ambele nepotrivite agriculturii — cu obligațiuni cu plata eșalonată și dobândă conformă, amortizabile în anuități.

4. Pentru că răscumpărarea actualilor creanțe să se poată face cu numerar — singura modalitate, care ar avea darul de a reînvi creditul — se vor fixa prin lege categoriile de creanțe pasibile de această conversiune. Fixarea categoriilor depinde de puterea financiară ce se va putea da Băncii de conversiune.

Pentru a se ușura sarcina statului de a câștiga și garanta capitalul necesar, se vor fixa prin lege următoarele norme:

a) Vor beneficia de conversiune numai acei proprietari de bunuri agricole și terenuri agricole a căror principală ocupație și principalul izvor de venit este agricultura.

b) Se vor admite la conversiune numai datorii făcute în interesul agriculturii.

c) Nu vor beneficia de conversiune debitorii patrimoniului cărora ca valoare depășesc de 3 ori quantumul datorităților.

d) Asemenea vor fi excluși debitorii ale căror datorii depășesc 80 la sută a actualii valori a patrimoniului lor.

e) Categoria dela litera c) va fi asanată la actualii creditori prin eşalonarea plăţii pe 5 ani şi o reducere potrivită a dobânzilor. Vor rămâne însă exceptate dela această eşalonare datoriile exceptate astăzi prin Art. 52 din legea Argetoianu, datoriile pentru orice fel de muncă manuală, sau intelectuală, pentru cumpărări de mărfuri, instrumente agricole.

f) Categoria dela litera d) va beneficia de dreptul de a cere concordat judiciar după analogia celui comercial-industrial, normele acestea adaptându-se cerinţelor particulare ale agriculturii şi respectându-se garanţiile ipotecare, gaj, etc.

g) Pentru orice fel de asanare prevăzută în punctele premergătoare, însuşi debitorul să fie obligat a cere asanarea şi felul ei, propunând modalităţile ei, fiind în sarcina lui de a-şi documenta condiţiunile stabilite în lege.

h) În caz de divergenţă între creditori şi debitori, evaluarea patrimoniului şi aprecierea garanţiilor oferite de debitor se va face prin justiţie după norme prevăzute în lege.

1. Se admit la asanare numai datorii contractate înainte de 1 Ianuarie 1931.

Va atârna dela puterea financiară a Băncii de Conversiune dacă în limita celor dela capitalul premergător vor putea fi convertite datoriile tuturor debitorilor agricoli, trimişi la această bancă, indiferent de întinderea proprietăţii lor sau va trebui să se facă categorii având ca bază întinderea proprietăţii.

Pentru stabilirea acestor categorii este neapărat necesar, ca declaraţiunile privitoare la proprietarii sub 10 ha. să fie prelucrate statistic atât ca sumă totală, cât şi ca provenienţă şi raport faţă de întinderea proprietăţii şi valoarea patrimoniului debitorului.

Comparând aceste date cu celelalte rezultate din declaraţiunile debitorilor, proprietari peste 10 ha, se vor putea stabili categoriile în mod mai strâmt sau mai larg, normele acestei stabiliri vor trebui să aibă în vedere nu numai întinderea teritorială, ci şi situaţia şi calitatea proprietăţii, după analogia categoriilor din legile pentru reforma agrară: şes, deal, munte.

Categoria, care nu va putea beneficia de conversiune prin bancă, va fi admisă la concordatul agricol.

Pentru prelucrarea materialului statistic, camerele de agricultură şi camerele de industrie şi comerţ, asemenea institutele de credit, vor pune la dispoziţia Ministerului de Justiţie în mod gratuit personalul necesar efectuării cât mai grabnic a operaţiunilor.

*

Banca Conversiunii va fi creată :

a) Atribuindu-i-se capitalul Băncii Agriculturii.

b) Prin capitalul străin rezultat din împrumut garantat în afară de stat prin însuşi ratele de amortizare ale debitorilor convertiţi, garantate ele înşile prin ipoteca debitorilor. Astfel această datorie nu ar greva bugetul statului şi nu ar reclama noi sarcini de impozite.

c) Prin subscripţie publică, aceasta — la nevoie — putând fi normată chiar prin lege, obligându-se deponenţii de a-şi transforma o parte a depunerilor în acţiuni ale băncii.

*

Până la această legiferare se va abroga asanarea judiciară şi se va suspenda procedura şi judecarea conversiunii de drept.

Debitorii vor plăti creditorilor actuali dobândă cel puţin egală cu etalonul Băncii Naţionale, care la rândul ei, încă va reduce etalonul.

Având în vedere situaţia în care institutele de credit, fără vina lor au ajuns în urma demoralizării complete a debitorilor prin legea asanării — art. 55 din legea actuală de asanare va fi menţinut şi completat — aşa, că se suspendă procesele, sechestrurile, urmărirea, prenoţările de ipotecă şi orice natură de asigurare contra lor, declarându-se inoperante cele luate dela 19 Aprilie 1932.

*

Pentru susţinerea acestui proiect moţiune a a luat cuvântul apoi şi dl Dr. Aurel Vlad fost ministru, deputat.

Discursul d-lui dr. Aurel Vlad.

Dl dr. Aurel Vlad: În declaraţia program a guvernului este o flagrantă contradicţie: Restabilirea creditului şi menţinerea conversiunii de drept sunt lucruri, cari se exclud în mod absolut.

Legea conversiunii este neconstituţională şi conţine principiul bolşevic.

A recunoscut acest lucru însuşi dl Argetoianu în discursul său rostit la Cameră cu ocazia discuţiunii asupra răspunsului la Mesaj, făcând următoarea declaraţie: „Cred, că nu mai sunt soluţii în actualul sistem economic“.

Dacă actualul sistem economic este sdruncinat, atunci, evident, în locul lui nu se poate pune altul decât sistemul sovietic, experimentat astăzi în Rusia.

Răspunderea partidelor.

Cu durere trebuie să constatăm că toate partidele politice poartă răspunderea pentru votarea acestei legi, fiindcă nici unul din ele, cu excepţia partidului conservator, nu au avut curajul să combată pe faţă proiectul d-lui Argetoianu.

Este adevărat, că partidele politice au făcut anumite rezerve asupra greşelilor şi ereziilor ce le conţine proiectul, dar le-a lipsit curajul să

tragă concluziunea firească, care nu putea fi alta decât desaprobarrea și respingerea proiectului.

După o astfel de legiferare să nu ne surprindă faptul, că toată lumea din Apus este uimită și desaproabă această legiuire.

Iată explicația declarațiunii d-lui Tardieu, atunci prim-ministru al Franței, declarație transmisă prin ministrul nostru la Paris, că „trebuie să ne refacem o reputație, compromisă prin adevărate aventuri“ (conversiunea).

Conversiunea trebuie abrogată.

Legea Argetoianu-Radian conține principiul atât de greșite, încât această lege nu se poate amenda, ei numai abroga, prin urmare, această lege trebuie înlocuită prin alta, care să nu conțină dispoziții anti-constituționale pentru a putea salva creditul nostru intern și extern.

Antepiectele guvernului par să fie redactate pe aceeași bază greșită.

În baza acestei noi legi, datoria oricărui proprietar sub 20 jug. se reduce la jumătate, fără a ține cont de dispoziția care poate să existe între quantumul datoriei și quantumul averii, pe care o grevează această datorie.

Proprietarii cu avere până la 4—500 mii Lei și mai mult, vor obține reducerea unei datorii de 20—30 mii la jumătate, iar deponenții săraci, a căror unică avere constă în depozitele lor, își vor vedea periclitată averea agonisită cu mare greutate.

Întărirea creditului românesc în Ardeal.

Această lege trebuie desființată, fiindcă numărul acționarilor, deponenților și al micilor creditori este mult mai mare decât numărul acelor, pe care legea îi asanează.

Numerul la băncile populare sunt peste 1 milion de cooperatori și peste 500 mii de deponenți, cari își văd periclitată economiile.

Votarea și punerea în aplicare a proiectului guvernamental ar produce o adevărată catastrofă pentru băncile din Ardeal și ar distruge cea mai sănătoasă și cea mai conștientă pătură a țării noastre pentru a salva pe cei peste 6000 proprietari minoritari în dauna deponenților români.

O politică sănătoasă de stat, ar trebui să promoveze formarea unei pătri bine situate în Ardeal, iar nu să distrugă pe cea existentă.

Supremația noastră politică are nevoie de o astfel de pătură.

Această pătură conducătoare ar trebui chiar și cu mijloace artificiale creată și susținută, iar nu distrusă prin o legiuire anti-economică.

Convingerea mea este, că nu poate exista guvern român conștient de datoria sa, care să susțină un astfel de proiect de lege, dar mai puțin îmi pot închipui, că poate exista un parlament român și deputați români din Ardeal, cari prin votul lor să contribuie la ruina economică a țării și la distrugerea elementului românesc din Transilvania.

Ca urmare a expunerii mele, propun votarea în mod unanim a moțiunii.

Au mai vorbit d-nii Ceușan, Bornemisa, Scridon, Marcu, Mărcuș, Ilie Lazăr, iar la urmă a luat cuvântul d. Ilie Beu, fost senator, președintele băncii „Albina“ din Sibiu.

D-sa a spus următoarele: „Cunosc proiectul-moțiune, de două zile. L'am examinat împreună cu directorii noștri, cari nu au făcut nici odată politică, dar cari sunt oameni specialiști.

Concluziile la cari am ajuns, este că trebuie să îl subscriem cu amândouă mâinile.

Dacă guvernul va accepta principiile cuprinse aci, vor fi salvate nu numai toate instituțiile noastre, dar va fi salvat și creditul țării.

Mulțămeste apoi celor ce au lucrat în interesul creditului țării îndemnându-i să persiste pe calea apucată.

Roagă cu toată insistența pe d-nii parlamentari să acorde sprijinul lor d-lor dr. Vlad, Bontescu, Borcea, căci însușindu-și punctul d-lor de vedere înseamnă, că vor reprezenta în Parlament adevărata opinie publică dela noi, prin urmare pe adevărații lor alegători.

Acceptarea actualului proiect-moțiune presupune înlocuirea completă a actualei legi de conversiune.

Intrucât însă aceasta nu ar fi posibil, rugăm pe d-nii parlamentari să caute să introducă atunci, când se va modifica actuala lege, cât mai multe astfel de condițiuni, cari să aibă drept rezultat salvarea a cât mai multe bănci românești.

Proiectul-moțiune a fost primit cu unanimitate.

S'a hotărât publicarea și traducerea lui și în limba franceză.

Apoi s'au mai făcut unele propuneri de o importanță secundară.

Adunarea generală a fost prezidată cu o rară pricepere și tact de către dl Ionel Comșo, senator, director general la Banca Centrală pentru industrie și comerț din Cluj.

ILIE OLTEAN.

Modificarea legii conversiunii.

— Părerii și propuneri —

Într'un număr dela finele săptămânii trecute al ziarului „Patria“ Cluj, dl Marius Peculea, directorul sucursalei din Cluj a băncii „Albina“ din Sibiu a emis câteva părerii asupra felului cum s'ar putea ajunge la o ameliorare a situației financiare a țării, îndeosebi cum ar putea fi sporite veniturile statului, fără o nouă împovărare a masselor de contribuabili.

Iată propunerile dlui dir. Peculea, cari puse în practică și executate conștient, pe toată linia și în țara întreagă, incontestabil ar da rezultate, sporuri nebănuite în veniturile statului:

1. Înălților demnitari și parlamentarilor să nu li se plătească nici salariile, nici diurnele până nu vor dovedi, că sunt în ordine cu plata impozitelor.

2. Să se publice în ziare de două ori săptămânal în 4 săptămâni consecutive, sumele cu cari au fost impuși înalții demnitari și parlamentarilor, ca să se curme odată cu calomniile, că comisiile de impunere nu îndrăznesc să-și facă datoria față de acești contribuabili.

Această publicație să se facă după posibilitate și față de ceilalți contribuabili dela orașe,

3. Orice cetățean să aibă dreptul să facă apel față de impunerea oricui, în care scop impunerile să se declare publice.

4. Să fie îngăduit oricărui cetățean să se convingă, cari contribuabili sunt în restanță cu impozitele.

5. Amânări de plată pentru impozite să nu se dea pe timp mai îndelungat, decât cel mult pe 2 luni. Pentru ultimul trimestru să nu se acorde nici o amânare de plată pentru impozite, așa ca încassarile Statului la finea anului să poată fi în rând.

În ce privește legea conversiunii datoriiilor agricole dl Peculea, invitat de guvern la București pentru a lua parte la consultarea factorilor chemați a se declara asupra modificărilor, ce urmează a se aduce legii, a propus următoarele modificări:

La art. 1. alin. 3. „Debitorii agricoli de orice categorie, cari vreau să beneficieze de favorul legii să prezinte la prima desbatere de asanare dovada că au achitat și sunt în regulă cu toate impozitele către stat, județ și comună. Nerespectarea acestei dispozițiuni va avea de urmare decăderea dela orice drept cuprins în legea asanării.

Pentru respectarea integrală a acestei prevederi, nici o instanță fiscală nu mai poate da amânări de plată“.

Este justă această propunere, pentru că nu se poate ca statul să facă numai favoruri unei clase sociale, care nu-și respectă cele mai elementare obligațiuni față de el.

Amânări de plată să nu se dea ca să nu se poată interpreta că debitorul este în regulă față de stat.

La art. 3. al. 2. „Nu pot beneficia de nici un fel de reducere debitorii de orice categorie, deci nici cea cu avere peste 10 ha. ale căror datorii nu depășesc în total suma de 6000 Lei la hectar (Lei 3000 la jugăr).

Într'adevăr 3000 de Lei la jugăr îi poate plăti orice țăran în termenul de 30 de ani. Cu 4% cât prevede legea îi vine de plată la an pentru un jugăr 120 de Lei, bani pe cari îi câștigă pe ouă.

Tot Dsa propune ca termenul de replântire să fie fixat la cererea debitorului la maximum 10 ani până la o datorie de 2000 Lei la hectar (1000 Lei la jugăr); maximum de 20 de ani până la o datorie de 4000 Lei la hectar (2000 Lei la jugăr) și 30 de ani la datorii mai mari, păstrând în orice caz dreptul de a se elibera cu anticipație în total sau în parte.

Dl Peculea spune că a făcut aceste propuneri pe baza unei anchete serioase făcute între țărani, cari i-au spus că ei nu cred în durabilitatea unei legi, prin care s'ar reduce datoriile la jumătate, fără ca această reducere să aibă o justificare acceptabilă, atât din punct de vedere economic, cât și moral.

În ce privește plata Dsa propune ca ea să se facă în două rate anuale ceea ce aduce ușurare și debitorului și creditorului. Lunile ar fi Aprilie și Octombrie.

La alin. 10 Dl Peculea propune ca să nu beneficieze de lege debitorii ale căror datorii nu depășesc în total suma de 1600 Lei la hectar, (800 Lei la jugăr).

La art. 5. Dsa propune ca lucrările de asanare să le facă debitorii nu creditorii cum a fost prevăzut în legea veche.

La art. 8 propune ca debitorul agricol, care dela data contractării împrumuturilor a cheltuit pentru sine sau familia sa sub orice titlu (călătorii în străinătate, speculă la bursă, lux în casă, etc.) să nu beneficieze decât în măsura reducerii acestor sume împreună cu dobânzile lor, din totalitatea datorțiilor.

La art. 27 al. 3 se propune ca polițele de circulațiune să fie date pentru valoarea capitalului asanat, nu numai pentru ratele cari vin la scadență.

La art. 34 al. 1 se propune ca lichidarea cerută de debitorii, cari nu vor să între în conversiune, obligându-se a plăti în 3 ani, să se facă în rate semestriale, precum și sancțiuni de decădere din acest drept la caz că vor fi de rea credință.

Debitorii vor da cambii pe întreaga durată, cari se vor schimba la scadență.

Art. 35. Debitorul va plăti în orice caz dobânzile. La „amânarea oricărei proceduri de urmărire“ dl Peculea adaugă „a capitalului“.

Art. 36. Să nu cadă sub asanare garanțiile debitorilor, codebitorilor și ale giranților, cari au oferit ca acoperire la împrumuturi bunuri urbane.

Într'adevăr altfel avem și o conversiune urbană deghizată.

La art. 39 propune: „Cambiiile scontate la orice instituțiune sau la particulari, pe cari figurează în orice calitate debitori beneficiind de dispozițiunile acestei legi, se consideră că au scadența de drept, la 30 de zile dela data când hotărârea de asanare a rămas definitivă“.

„Dobânzile la debitorii, cari au dreptul la conversiunea de drept se vor socoti la 4%, iar pentru ceilalți la 5%“.

La art. 52. Creditorii străini să fie tratați la fel ca cei interni.

Tot la acest art. „În cazul când debitorul este totodată și depunător, creditorul are drept să compenseze suma datorată cu cea din depunere, așa ca numai stărea împrumutului, care s'ar arăta după compensație să cadă sub prevederile legii.

„Creditorii, cari nu pot dovedi că și-au plătit impozitele mobiliare după dobânzile încassate, vor fi satisfăcuți numai după ce debitorii și-au achitat toate celelalte sarcini stabilite de către instanțele judecătorești. (Sarcini asanate)“.

„Debitorul mai bogat față de creditorul mai sărac nu poate beneficia de nici una din prevederile prezentei legi“.

La art. 54. „Nu intră în prevederile legii de față, datoriile contractate de societățile civile de credit funciar rural (deoarece ipotecile luate de aceste societăți garantează valoarea scrisurilor funciare emise de ele).

Art. 60. propune. „Debitorii asanați de orice categorie, vor da polițe și le vor schimba punctual la scadență, pe întreaga durată a împrumuturilor asanate.

La art. 61 propune: „Debitorii cari se vor dovedi culpabil pentru evaziuni fiscale, nu vor putea beneficia de drepturile, ce le acordă prezenta lege“.